

Slovenska krovna zveza za psihoterapijo in Državni svet Republike Slovenije
Slovenian Umbrella Association for Psychotherapy and National Council of the Republic of Slovenia

Posvet z naslovom Izzivi psihoterapije v slovenskem prostoru: različni pogledi, skupne rešitve

Symposium on Challenges of psychotherapy in Slovenia: Different perspectives, common solutions

Slovenska družba nujno potrebuje zakon o psihoterapiji: uvodnik v posvet 5. 2. 2024

Eden ključnih ciljev, ki si jih je ob ustanovitvi leta 1998 zadala Slovenska krovna zveza za psihoterapijo (v nadaljevanju SKZP), je bila zakonska ureditev področja psihoterapije v Republiki Sloveniji. Kljub številnim pobudam, ki jih je v preteklosti na slovensko politično in strokovno javnost ter na sorodna strokovna združenja naslavljala SKZP, se področje na žalost še ni zakonsko uredilo.

Glede na statistične podatke in analize o vztrajnem naraščanju duševnih stisk je bil čas, da SKZP prevzame še bolj aktivno vlogo in na vlado Republike Slovenije naslovi uradno pobudo za sprejem zakona o psihoterapiji. SKZP opozarja nase in na svoje pomembno mesto na področju psihoterapevtske dejavnosti.

Tako smo se v okviru PR skupine SKZP novembra 2023 v soorganizaciji z Državnim svetom Republike Slovenije (Komisijo Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide) odločili za organizacijo posveta in okrogle mize. Želeli smo prikazati stanje psihoterapije v Sloveniji in svetu ter ga podpreti z znanstvenimi in strokovnimi viri ter pozitivnimi izkušnjami iz prakse. Namen je bil poudariti, naj se področje psihoterapije uredi ter se sprejme Zakon o psihoterapevtski dejavnosti, ki bo:

1. opredelil psihoterapijo kot samostojni poklic;
2. opredelil izobraževalne standarde, zahtevana teoretična znanja, strokovne kompetence in praktične izkušnje za pridobitev naziva psihoterapevt;
3. po vzoru zakonskih ureditev v Avstriji, Nemčiji, Veliki Britaniji in nekaterih drugih evropskih državah določil dve poti za dosego poklica psihoterapevt, in sicer v obliki samostojnega fakultetnega študija psihoterapevtske znanosti

- ali v obliki specialističnega študija s strani Evropske zveze za psihoterapijo priznane psihoterapevtske modalitete po opravljeni predbolonjski VII. (znanstveni magisterij) oz. 2. bolonjski stopnji (magisterij) izobrazbe;
4. priznal legitimnost tistih psihoterapevtskih modalitet v Republiki Sloveniji, ki ustrezajo znanstvenim, strokovnim ter etičnim standardom in kriterijem Evropske zveze za psihoterapijo;
 5. določil pogoje za opravljanje samostojnega poklica psihoterapevta;
 6. predvidel ustanovitev Zbornice psihoterapevtov z namenom reguliranja licenciranja psihoterapevtov ter spremljanja strokovnega razvoja in etičnega ravnanja v zbornico vključenih psihoterapevtov;
 7. predvidel pogoje in način pridobitve naziva psihoterapevt tistim psihoterapevtom, ki so zaključili študij psihoterapije pred sprejetjem zakona in že opravljajo poklic psihoterapevta;
 8. predvidel načine financiranja psihoterapevtske dejavnosti;
 9. zagotovil skupnostni pristop pri krepitevi duševnega zdravja ter obravnavi oseb s težavami v duševnem zdravju v skupnosti in tako prispeval k promociji duševnega zdravja, preventive in destigmatizacije na področju duševnih motenj;
 10. omogočil dostopnost psihoterapije najširšemu krogu ljudi znotraj sistema javnega zdravstva.
5. februarja 2024 je tako v Državnem svetu potekal posvet z okroglo mizo »Izzivi psihoterapije v slovenskem prostoru – različni pogledi, skupne rešitve«. Dogodek je bil sestavljen iz šestih strokovnih predavanj in okrogle mize »Psihoterapija v praksi« s petimi gosti (v nadaljevanju).

Vsa mesta Državnega sveta so bila zasedena v dveh dneh. Dogodka so se udeležili tako predstavniki stroke (psihoterapevti, klinični psihologi, psihiatri, pedopsihiatri, delavci centrov za socialno delo, pediatri idr.) kot tudi politike (predstavniki resornih ministrstev, vlade, strank in svetniki).

14. marca 2024 je na 24. seji Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide sprejela Poročilo k zaključkom posveta *Izzivi psihoterapije v slovenskem prostoru – različni pogledi, skupne rešitve*, na kateri so bili predstavniki povabljenih resornih ministrstev, državni svetniki in predstavniki SKZP (glej prilogo 1).

PRILOGA 1

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 065-02-2/2024/16

Ljubljana, 20. 3. 2024

Državni svet Republike Slovenije je na 15. seji 20. 3. 2024, na podlagi 29. in 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20, 123/20, 67/22 in 69/23), sprejel naslednji

SKLEP

Državni svet se je seznanil z zaključki posveta *Izzivi psihoterapije v slovenskem prostoru - različni pogledi, skupne rešitve* in na podlagi prvega in drugega odstavka 97. člena Poslovnika Državnega sveta poziva Vlado Republike Slovenije in v njenem okviru Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije ter Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, da proučijo zaključke posveta in se do njih opredelijo v roku 30 dni. Obenem Državni svet predlaga Vladi Republike Slovenije, da čim prej pristopi k reguliranju področja psihoterapije in da pri pripravi zakona o psihoterapiji v največji možni meri upošteva zaključke posveta.

Zaključki posveta se glasijo:

»Komisija Državnega sveta Republike Slovenije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide ter Slovenska krovna zveza za psihoterapijo sta 5. februarja 2024 v dvorani Državnega sveta soorganizirali posvet z naslovom *Izzivi psihoterapije v slovenskem prostoru - različni pogledi, skupne rešitve*.

Namen posveta je bil predstaviti stanje potreb prebivalcev v Sloveniji po psihoterapevtski obravnavi; predstaviti prizadevanja Slovenske krovne zveze za psihoterapijo, vse od njene ustanovitve leta 1998, za zakonsko ureditev področja psihoterapije in podati konkretne predloge za sprejem posebnega zakona o psihoterapiji; predstaviti celoten nabor kompetenc za dodelitev naziva psihoterapevt; predstaviti primere dobrih praks interdisciplinarnega dela psihoterapevta, psihologa ali kliničnega psihologa ter psihiatra; predstaviti možnosti vključevanja in izvajanja storitev psihoterapije na različnih področjih (socialno varstvo, izobraževanje, sodstvo itd.).

Na posvetu so aktivno sodelovali priznani strokovnjaki (psihoterapevti, psihiatri in klinični psihologi), ki so vsak s svojega vidika osvetlili to izjemno pomembno tematiko in z udeleženci posveta delili svoje znanstveno in strokovno znanje ter izkušnje iz prakse.

Posvet sta sovodila državna svetnica Monika Ažman, podpredsednica Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide in predstavnica interesov zdravstva v Državnem svetu, ter član Slovenske krovne zveze za psihoterapijo mag. Martin Lisec.

Po otvoritvi posveta in uvodnem nagovoru državne svetnice Monike Ažman je sledila kulturna točka dr. Maje Gostič ter predstavitev namenov posveta s strani člana Slovenske krovne zveze za psihoterapijo, mag. Martina Lisca. Sledili so nagovori udeležencev posveta s strani Marka Lotriča, predsednika Državnega sveta; Ksenje Kos, predsednice Slovenske krovne zveze za psihoterapijo; in mag. Janka Bohaka, prvega predsednika Slovenske krovne zveze za psihoterapijo.

Sledil je prvi sklop predavanj o stanju psihoterapije v Sloveniji in njeni zgodovini ter o pomembnih razlikah med psihoterapijo kot metodo (kot se trenutno aplicira v zdravstvenem sistemu) in psihoterapijo kot samostojno znanstveno disciplino (kot se izvaja v zasebnem sektorju). Predstavljeni so bili primeri že obstoječih interdisciplinarnih sodelovanj različnih strokovnjakov s psihoterapevti; učinkovitost psihoterapije kot samostojne znanstvene discipline; razlikovanje slednje od psihosocialnega svetovanja in v katerih primerih psihoterapija ni potrebna. Svoje predstavitev so podali: Bosiljka Boba Lojk, psihoterapevtka realitetne terapije, podpredsednica Slovenske krovne zveze za psihoterapijo, je predstavila razvoj zgodovine psihoterapije v slovenskem prostoru; ddr. Irena Bezić, klinična psihologinja, geštalt psihoterapevtka, predsednica Evropske zveze za psihoterapijo, je predstavila stanje psihoterapije na ravni Evropske unije; doc. dr. Robert Oravec, dr. med. spec. psih., psihoterapevt, je predstavil razliko, ali je psihoterapija metoda zdravljenja ali neodvisna znanstvena veda; primer dobre prakse interdisciplinarne obravnave psihoterapevta, kliničnega psihologa in psihiatra sta predstavili Jelena Flajs De Miranda, dr. med. spec. psih. in Klavdija Zver Zahwi, univ. dipl. psih. in integrativna psihoterapevtka. Sledilo je predavanje izr. prof. dr. Roberta Mastena, zaposlenega na Oddelku za psihologijo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, o tem, kaj psihoterapijo ločuje od psihosocialnega svetovanja - kompetence psihoterapevta in ključni dejavniki za pozitiven izid psihoterapevtskega procesa. Prvi del posveta je zaključila dr. Andreja Mikuž, univ. dipl. psih., spec. klin. psih., predstavnica Zbornice kliničnih psihologov Slovenije s prispevkom na temo, da ni vse psihoterapija - pa tudi povsod ni potrebna.

Drugi vsebinski del posveta je bil namenjen okrogli mizi "Psihoterapija v praksi" z razpravo, ki jo je povezovala psihodinamska psihoterapevtka in članica Slovenske

krovne zveze za psihoterapijo Metka Furlani. Predstavljeni so bili primeri izvajanja psihoterapije izven zdravstva v praksi ter trenutne aktivnosti in stanje glede priprave zakona o psihoterapiji. Na okrogli mizi so sodelovali Ksenja Kos, univ. dipl. ped. in prof. soc., transakcijsko analitična psihoterapevtka, predsednica Slovenske krovne zveze za psihoterapijo; prof. dr. Mojca Zvezdana Dernovšek, dr. med., spec. psih., predstavnica Ministrstva za zdravje; Radivoje Pribaković Brinovec, dr. med., spec. splošne medicine, predstavnik Nacionalnega inštituta za javno zdravje; dr. Ivana Kreft Hausmeister, univ. dipl. psih., spec. klin. psih., geštalt izkustvena psihoterapevtka, zaposlena v UKC Ljubljana na Pediatrični kliniki, ter mag. Ivana Mandarić, univ. dipl. soc. del., soc. antrop., transakcijsko analitična psihoterapevtka, zaposlena v zasebni praksi.

V razpravi, ki je sledila okrogli mizi, so sodelovali: Bosiljka Boba Lojk, podpredsednica Slovenske krovne zveze za psihoterapijo; pediatrinja dr. Anja Radšel, dr. med., predstavica sekcije za primarno pediatrijo; Špela Zupan, univ. dipl. prav., Skupnost centrov za socialno delo Slovenija; Katja Knez Steinbuch, zakonska in družinska psihoterapevtka, stažistka; ddr. Irena Bezić, predsednica Evropske zveze za psihoterapijo; dr. Vid Vanja Vodušek, univ. dipl. psih., spec. klin. psih., z Univerzitetne psihiatrične klinike Ljubljana, ter Monika Pekošak, poslanka Državnega zbora, iz Poslanske skupine Svoboda.

* * *

Na podlagi predstavitev in razprave so bili oblikovani naslednji **zaključki**:

1. Z namenom opredelitve psihoterapije kot samostojne vede in psihoterapevta kot samostojnega poklica naj se opredeli pogoje za dodelitev naziva psihoterapevt (izobraževalni standardi, zahtevana teoretična znanja, strokovne kompetence in praktične izkušnje).

Državni zbor je že 27. marca 2018 sprejel Resolucijo o nacionalnem programu duševnega zdravja 2018–2028 (Uradni list RS, št. 24/18), v kateri je med prioritetskimi nalogami navedeno, da se mora področje psihoterapije zakonsko urediti. Tudi koalicijska pogodba za obdobje 2022–2024 naslavlja duševno zdravje, predvsem v smislu profesionalizacije psihoterapije, njene dostopnosti in izvajanja nadzora nad izvajalci. Praksa je pokazala, da psihoterapevti že aktivno opravljajo svoj poklic v Sloveniji, ki ostaja do zdaj žal zakonsko nereguliran. Psihoterapijo bi bilo nujno opredeliti kot samostojno vedo, psihoterapevta pa kot samostojen poklic, kar bi bilo tudi v skladu s Strassboursko deklaracijo o psihoterapiji (1990) ter skladno s cilji Svetovne zdravstvene organizacije (WHO), ki je že pred desetletji ločila psihoterapijo od psihologije in psihiatrije.

V Evropski reviji za psihoterapijo je navedeno: *«Primerjalne študije ne dajo odgovora na vprašanje, kdo je lastnik psihoterapije, zato lahko sklepamo, da je vojna za teren preprosto bitka za ozemlje, boj za oblast med strokami, ki ne temelji na znanstvenih dokazih, temveč na občutku upravičenosti»*. Strassbourska deklaracija v tretji točki celo navaja pomembnost zagotavljanja več psihoterapevtskih smeri, da zagotovimo različne poti obravnave za različne ljudi. To bi omogočilo, da vsakdo lahko izbere sebi prilagojeno pot reševanja težav z duševnim zdravjem in da pri tem lahko izbira med storitvami različnih vrst strokovnjakov, ki imajo za izvajanje pomoči ustrezne kompetence in so ustrezno usposobljeni na svojem specifičnem področju dela.

Decembra 2022 je Ministrstvo za zdravje podpisalo in s tem podprlo izjavo Evropske komisije, ki se zavzema za vzpostavitev skupnih izobraževalnih okvirov za poklic psihoterapevta, s čimer je Slovenija podprla oblikovanje skupnih standardov izobraževanja psihoterapevta. Prav tako je stališče Evropske komisije iz leta 2018, da: *“Psihoterapevtom ni treba imeti akademske izobrazbe s področja psihologije ali medicinske kvalifikacije s področja psihiatrije. Gre za poklic, ki je neodvisen od psihologije, psihiatrije in svetovanja.”*

Po vzoru več evropskih držav se predlaga opredelitev dveh možnih ustreznih izobraževalnih poti za pridobitev naziva psihoterapevt: a) samostojni akreditirani fakultetni študij psihoterapevtske znanosti, ali b) opravljeno usposabljanje, priznано s strani Evropske zveze za psihoterapijo, ki se ga lahko udeleži posameznik, ki je predhodno opravil VII. stopnjo izobrazbe. Prizna naj se tudi legitimost vseh psihoterapevtskih modalitet (imenovanih tudi kot usposabljanja), ki ustrezajo znanstvenim, strokovnim ter etičnim standardom in kriterijem Evropske zveze za psihoterapijo.

2. Ustanovi naj se Zbornico psihoterapevtov z namenom reguliranja licenciranja, spremljanja strokovnega razvoja in etičnega ravnanja v zbornico vključenih psihoterapevtov.

V povezavi s prizadevanji za uveljavitev posebnega zakona o psihoterapiji z namenom zagotavljanja primerno izobraženih in kompetentnih psihoterapevtov se predlaga imenovanje posebnega strokovnega telesa, ki bo skrbelo za licenciranje, strokovni razvoj in etično delovanje psihoterapevtov, ki mu bo podeljeno javno pooblastilo s strani Ministrstva za zdravje. Pogoje in standarde bi bilo treba opredeliti za vse - tako za izvajalce storitev psihoterapije v zasebnem sektorju kot tudi v javnem sektorju (npr. v zdravstvu). S tem bi oblikovali širšo podporno mrežo za ljudi, jo primerno zakonsko regulirali, ljudje pa bi bili tako deležni strokovne obravnave, do katere bi prišli na podlagi izbire psihoterapevta iz državnega registra in ne bi bili več prepuščeni lastni presoji, kdo od ponudnikov

storitev psihoterapije je kompetenten izvajati navedene storitve in kdo ne. Psihoterapija mora biti opredeljena kot samostojna in neodvisna znanstvena veda, psihoterapevt pa kot samostojen in neodvisen poklic, ki ga regulira neodvisna strokovna organizacija oz. institucija.

3. Uredi naj se financiranje psihoterapevtske dejavnosti za posameznike iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Zaskrbljujoč je podatek iz raziskave Flash Eurobarometer 530 z naslovom Duševno zdravje iz leta 2023, da je imelo kar 41 % anketiranih iz Slovenije v zadnjih 12 mesecih kakšne čustvene ali psihosocialne težave (na primer občutek depresije ali tesnobe) in da kar 61 % anketiranih iz Slovenije, ki so imeli čustvene ali psihosocialne težave, v zadnjih 12 mesecih ni prejelo ali ni poiskalo strokovne pomoči zaradi težav z duševnim zdravjem¹. Podatek je zaskrbljujoč tudi zato, ker bi glede na priporočila Svetovne zdravstvene organizacije morali v Sloveniji imeti na voljo vsaj 2000 psihoterapevtov oziroma 1 psihoterapevt na 1000 prebivalcev. Posledično se predlaga, da se čim prej uredi financiranje pomoči posameznikom, ki trpijo za duševno stisko, iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja.

4. Zagotovi naj se skupnostni pristop h krepitvi duševnega zdravja, promociji, preventivnim aktivnostim in destigmatizaciji duševnega zdravja.

Udejanjanje skupnostnega pristopa je eden od najučinkovitejših načinov krepitve duševnega zdravja, ki bi ga bilo možno še dodatno okrepiti z zakonsko regulirano psihoterapevtsko službo, poleg že obstoječe mreže naslednjih institucij in strokovnih služb: Nacionalnega inštituta za javno zdravje, lokalnih centrov za krepitev zdravja, psihološkimi, klinično-psihološkimi in psihiatričnimi službami, storitvami centrov za socialno delo pod okriljem Skupnosti centrov za socialno delo, sekcije za primarno pediatrijo ter številnimi drugimi zdravstvenimi delavci in sodelavci.

5. Dostop do storitev psihoterapije naj se omogoči najširšemu krogu ljudi znotraj sistema javnega zdravstva, izobraževanja, socialnega varstva, sodstva itd. in v ta namen okrepi medresorsko sodelovanje za učinkovitejše javnozdravstveno delovanje na področju duševnega zdravja.

Okrepi naj se strokovno psihoterapevtsko službo, ki bo formirala močno mrežo, ki bo zmožna delovati hitro in učinkovito v različnih sektorjih, pri čemer naj se

¹ Vir: Flash Eurobarometer 530. Duševno zdravje. 2023. Dostopno prek: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3032>

naloge, povezane s poklicem psihoterapevta, vključi v zdravstveni in izobraževalni sistem, sodstvo, socialno varstvo itd. Psihoterapija namreč ni namenjena zgolj zdravljenju duševnih motenj, ampak tudi preventivnim aktivnostim pred nastankom duševnih motenj.«

Marko Lotrič
predsednik

Prilogi 3 in 4:

- Javna izjava Sekcije za primarno pediatrijo pri Slovenskem zdravniškem društvu
- Javna izjava Skupnosti centrov za socialno delo Slovenije

PRILOGA 2

PROGRAM POSVETA

IZZIVI PSIHOTERAPIJE V SLOVENSKEM PROSTORU – RAZLIČNI POGLEDI, SKUPNE REŠITVE

Ljubljana, 5. 2. 2024

11.00–11.30	SPREJEM UDELEŽENCEV
11.30–12.00	POZDRAVNI NAGOVORI in GLASBENI UTRINEK Notranji razgledi dr. Maja GOSTIČ , psihologinja in specializantka TA Marko LOTRIČ , predsednik Državnega sveta Ksenja KOS , predsednica Slovenske krovne zveze za psihoterapijo Janko BOHAK , prvi predsednik Slovenske krovne zveze za psihoterapijo
12.00–13.30	PREDSTAVITVE
12.00–12.15	Razvoj psihoterapije v slovenskem prostoru Bosiljka Boba LOJK , psihoterapevka realitetne terapije, podpredsednica Slovenske krovne zveze za psihoterapijo
12.15–12.30	Stanje psihoterapije na ravni Evropske unije ddr. Irena BEZIČ , klin. psih., geštalt psihoterapevka, predsednica Evropske zveze za psihoterapijo
12.30–12.45	Psihoterapija – metoda zdravljenja ali neodvisna znanstvena veda doc. dr. Robert ORAVECZ , dr. med., spec. psih., psihoterapevt, Psihiatrična bolnišnica Ormož, Inštitut za socialno psihiatrijo in psihotravmatologijo
12.45–13.00	Primer dobre prakse multidisciplinarne obravnave psihoterapevta, kliničnega psihologa in psihiatra Jelena FLAJS DE MIRANDA , dr. med., spec. psih., Animus Delta, integrativna psihiatrija s.p. Klavdija ZVER ZAHWI , univ. dipl. psih. in integrativna psihoterapevka, Psihološko svetovanje in psihoterapija s.p.

- 13.00–13.15 **Kaj psihoterapijo ločuje od psihosocialnega svetovanja – kompetence psihoterapevta in ključni dejavniki za pozitiven izid psihoterapevtskega procesa** **izr. prof. dr. Robert MASTEN**, Filozofska fakulteta UL, Oddelek za psihologijo
- 13.15–13.30 **Ni vse psihoterapija – pa tudi povsod ni potrebna** **dr. Andreja Mikuž**, univ. dipl. psih., spec. klin. psih., Zbornica kliničnih psihologov Slovenije
- 13.30–13.45 **RAZPRAVA**
- 13.45–14.00 **ODMOR**
- 14.00–15.00 **OKROGLA MIZA: Psihoterapija v praksi**
Sodelujoči:
Ksenja KOS, univ. dipl. ped. in prof. soc., transakcijsko analitična psihoterapevka, Slovenska krovna zveza za psihoterapijo
prof. dr. Mojca Zvezdana DERNOVŠEK, dr. med., Ministrstvo za zdravje
Radivoje PRIBAKOVIĆ BRINOVEC, dr. med., spec. splošne medicine, Nacionalni inštitut za javno zdravje
dr. Ivana KREFT HAUSMEISTER, univ. dipl. psih., spec. klin. psih., geštalt izkustvena psihoterapevka, UKC Ljubljana, Pediatrična klinika
mag. Ivana MANDARIĆ, univ. dipl. soc. del., soc. antrop., transakcijsko analitična psihoterapevka, zasebna praksa, Društvo za transakcijsko analizo Slovenije – Sloventa

Okroglo mizo bo povezovala **Metka FURLANI**, univ. dipl. soc., psihodinamska psihoterapevka, Slovenska krovna zveza za psihoterapijo.

15.00–15.30 **RAZPRAVA IN ZAKLJUČKI POSVETA**

Posvet bosta povezovala **Monika AŽMAN**, podpredsednica Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, in mag. **Martin LISEC**, Slovenska krovna zveza za psihoterapijo.

PROGRAM POSVETA
ZAKLJUČKI POSVETA

PRILOGA 3

sekcija za
primarno pediatrijo

Posvet Izzivi psihoterapije v slovenskem prostoru - Različni pogledi, skupne rešitve:

IZJAVA PRIMARNIH PEDIATROV

V naših pediatričnih ambulantah vsak dan obravnavamo otroke z vedenjskimi, čustvenimi in duševnimi težavami, ki jih imajo zaradi svojih razvojnih posebnosti, neustreznega socialnega okolja, pretirane uporabe zaslonov, izpostavljenosti bullyingu in drugim oblikam medvrstniškega nasilja, nerazumevanju in nasilju v domačem okolju, pretiranih zahtev okolice ipd. Srečujemo se tudi s starši in učitelji, ki ob teh otrocih občutijo izrazito vzgojno nemoč. Zavedamo se, da je vsak dan v otrokovem razvoju dragocen. In z vidika otroka v stiski je vsak dan, ki se mu ne pomaga, zamujen.

Težko nam je pri otroku prepoznati stisko brez vsakršne opcije, da ga usmerimo po pomoč, ki jo potrebuje. Tako pediatri ne moremo izpolnjevati svoje vloge, ki je pravočasna prepoznavna stanja, ki na področju duševnega zdravja potrebuje nadaljnjo diagnostiko ter vodenje pri ustreznih strokovnjakih. Določene blažje težave lahko na primarni ravni rešimo s pogovorom, ustreznimi navodili in informiranjem staršev ter mladostnikov. Vendar pa otroci pogosto potrebujejo več.

Razumemo, da je strokovnjakov, ki lahko nudijo ustrezno strokovno pomoč otrokom na področju duševnega zdravja mnogo premalo. Razumemo različne ostale zadržke. Ampak v tem trenutku je samo medicinski del premalo, nujno potrebujemo več strokovnjakov, ki so usposobljeni tudi za psihoterapevtsko delo z otroki. Poleg tega imamo številni pediatri izjemno dobre izkušnje s psihoterapevtsko obravnavo in pomočjo otrokom s strani ustrezno usposobljenih psihoterapevtov za otroke.

Pediatri nujno že danes potrebujemo mrežo usposobljenih strokovnjakov - seznam z imeni in priimki, kamor bomo lahko usmerjali otroke, pri katerih prepoznamo znake duševne stiske in bodo pomoč dobili brezplačno in hitro, takrat ko jo potrebujejo, ne čez 10 in več mesecev, oziroma čez 2 leti, kot je trenutna realnost,

če otroka napotimo s stopnjo nujnosti "zelo hitro" (kar je najnujnejša možna opcija). Ni nam sprejemljivo, da govorimo o izboljšanju razmer čez deset ali več let, saj bodo mnogi od naših otrok takrat že odrasli. Zato si želimo podpreti tak zakon, ki bo to področje uredil in določil kompetence, standarde in regulative, s katerimi lahko različni strokovnjaki znotraj zdravstva (klinični psihologi, psihiatri in tudi psihoterapevti) izvajajo psihoterapevtske obravnave otrok in mladostnikov. Tudi nam je absolutno na prvem mestu varnost in razumemo podane utemeljitve počasnih korakov. A potreba otrok in družin je gromozanska. In stiska nas primarnih pediatrov je velika, ko dan za dnem v nemoči spremljamo otroke, ki ne prejmejo potrebne pomoči. Zato ne vidimo prostora za počasne rešitve, še posebej če obstajajo ustrezne dobre tuje prakse, po katerih se lahko zgledujemo.

Zahvaljujemo se Slovenski krovni zvezi za psihoterapijo in Državnemu svetu za organizacijo današnjega dogodka in upamo, da bo današnji konstruktiven in odprt dialog pripeljal tudi do konkretnih rešitev.

dr. Anja Radšel, dr. med.

Katarina Vidmar, dr. med., podpredsednica Sekcije za primarno pediatrijo pri Slovenskem zdravniškem društvu

Denis Baš, dr. med., predsednik Sekcije za primarno pediatrijo pri Slovenskem zdravniškem društvu

PRILOGA 4

Strokovni posvet na temo **IZZIVI PSIHOTERAPIJE V SLOVENSKEM PROSTORU – RAZLIČNI POGLEDI, SKUPNE REŠITVE** o sodobni in kvalitetni ureditvi poklica psihoterapevta v Sloveniji je nujen. Danes smo se posvetili pomembni temi, ki ima vpliv na področje duševnega zdravja in blaginjo naše družbe.

Strokovni delavci na centrih za socialno delo se na terenu srečujejo z vedno večjim številom otrok, družin, posameznikov, ki se zaradi različnih okoliščin nahajajo v hudih čustvenih stiskah. Pravočasne in kontinuirane obravnave v sistemu javne mreže niso deležni. Na obravnave se čaka leto dni in več. Kljub akutnim situacijam, obravnave niso redne, kontinuirane. Tisti, ki so materialno preskrbljeni, storitev plačajo. Trenutno stanje v javni mreži ne zagotavlja storitev vsem tistim, ki jo potrebujejo. Potrebe iz leta v leto naraščajo. Vedno več je ljudi s težavami v duševnem zdravju, premalo se dela na preventivi in tudi v zdravstvu se gasi le požare. Pogostokrat je pomoč zamujena, ljudje so prepuščeni sami sebi in po svojih najboljših močeh poiščejo zase pomoč in se vključijo v psihoterapijo, ki je zanje plačljiva. Dostopnost ni zagotovljena, nadzor nad kakovostjo storitev tudi ne. V kolikor država ne bo regulirala področje psihoterapije obstaja večje tveganje za uporabnike storitev, da ne bodo deležni kakovostne, strokovne obravnave. Dejstvo je, da so že danes uporabniki storitev, ki so na trgu.

Glede na to, da so potrebe po storitvah tako zelo evidentne, v javni mreži v sistemu zdravstva pa ni mogoč dostop do storitev, mora država in Ministrstvo za zdravje poiskati rešitev, regulirati poklic psihoterapevta in s tem omogočiti, da to delo opravljajo strokovnjaki z ustrezno izobrazbo. Zdaj ni čas za izključevanje. Vključiti je potrebno profile, ki so dosegli potrebno stopnjo strokovnosti v psihoterapevtskem delu. Potrebna je vključitev psihoterapevtskih vsebin v specializirane programe za socialne delavce, zdravnike in psihologe, s čimer bi zagotovili visok standard prakse.

Potrebna je jasna regulacija in nadzor nad prakso ter zagotoviti, da strokovnjaki, ki storitev opravljajo, izpolnjujejo visoko raven strokovnosti in delo opravljajo v skladu z etičnimi smernicami stroke. Uvesti je potrebno licence, merila, visoko stopnjo strokovnosti in nadzor nad prakso psihoterapevtov. Zagotoviti je potrebno dostopnost do kakovostne storitve po celi državi, v javni mreži.

Potrebni so visoki standardi izobraževanja, ki bodo zagotovili kakovostno in učinkovito prakso na področju psihoterapije v Sloveniji.

Z vključevanjem in ne izključevanjem lahko skupaj ustvarimo boljšo prihodnost na področju duševnega zdravja v Sloveniji.

sekretarka Skupnosti CSD Slovenije
Tatjana Milavec